

**VALIKUMETOODIKA, MIDA KOHALDATAKSE KÕIKIDELE
ÜTHEKUULUVUSPOLIITIKA 2021-2027 RAKENDUSKAVA
POLIITIKAEESMÄRKIDELE NING NENDE RAAMES TOETATAVATELE
MEETMETELE**

Rakenduskava seirekomisjon kiidab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse [\(EL\) nr 2021/1060](#) artikli 40 lg 2 punkti a kohaselt heaks tegevuste valikukriteeriumid ja –metoodika. Toetuse andmisel tuleb lähtuda rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud valikukriteeriumitest, mida omakorda täpsustatakse vastavalt toetuse andmise tingimuste õigusaktis. Valikumetoodika hõlmab valikukriteeriumide rakendamise põhimõtteid toetuse andmisel.

RA poolt täpsustatud hindamiskriteeriumid- ja metoodika kooskõlastatakse sõltumata rakendusskeemist Rahandusministeeriumi, korraldusasutuse ja rakendusasutusega, kes nõustab oma vastutusvaldkonnas Riigikogu poolt riigi pikaajalises arengustrateegias „Eesti 2035“ kinnitatud strateegilistesse sihtidesse ja põhimõttesse panustamist vähemalt ÜSM artiklis 9 toodud teemades:

- a) sooline võrdõiguslikkus, võrdne kohtlemine ja ligipääsetavus, sh Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja Puuetega inimeste õiguste konventsiooni nõuded;
- b) keskkond ja kliima.

Projekti valikul järgitakse „Perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduses“ ja selle alusel antavates õigusaktides sätestatud.

Alljärgnevalt on toodud valikumetoodika põhimõtted rakendusskeemide kaupa.

1. Toetuse andmine määruse alusel

Valikukriteeriumite alusel ja valikumetoodika kohasele projektide valimisele eelneb taotlejale, partnerile ja taotlusele sätestatud nõuetele vastavuse kontroll. Nõuetele vastavaks tunnistatud projektide seast valitakse välja rahastamiseks sobilikud projektid järgnevalt kirjeldatud põhimõtete kohaselt.

1.1. Voorulisel taotlemisel moodustatakse paremusjärjestus ja rahuldatakse kõige enam hindepunkte saanud toetuse taotlused taotluste rahastamise eelarve mahu piires. Selleks, et tagada ainult nende projektide rahastamine, mis panustavad märkimisväärselt meetme tegevuste eesmärkidesse, võib sätestada lävendi ühe või enama valikukriteeriumi alusel antavatele punktidele või hindepunktide kogusummale. Voorulisel taotlemisel tuleb:

- a) mitme valikukriteeriumi puhul määrata neile osatähtsused, mis võivad olla kas võrdsed või erinevad;
- b) valikukriteeriumile omistada hindepunktide skaala, sh minimaalne lävend, kui see on asjakohane, ja kirjeldada hindepunkti andmise aluseks olevaid asjaolusid. Kui hinnatakse lävendile vastavust hindepunkte andmata, kirjeldada lävendile vastavuse asjaolusid või eeldusi;
- c) antud hindepunkte põhjendada, välja arvatud juhul kui iga hindepunkti andmise aluseks olevaid asjaolusid on metoodikas kirjeldatud;
- d) määrata valikukriteeriumite lõikes hindajate poolt antavate hindepunktide kõikumise lubatav maksimaalne vahemik ja käitumisreegel lubatust suurema kõikumise korral (nt kordushindamine), sest suur varieeruvus hindepunktides

viitab võimalusele, et hindajad on mõistnud vääriti valikukriteeriumi olemust, taotluses esitatud infot või jätnud esitatud infost midagi tähelepanuta. Juhul kui iga kriteeriumi hindamine toimub konsensuse alusel, siis see punkt ei rakendu;

- e) arvutada taotluse koondhinne;
- f) moodustada hindamistulemuste alusel taotlustest paremusjärjestus;
- g) sätestada taotluste rahastamise eelarve täitumise korral käitumisreegel võrdsete tulemustega taotluste vahel valiku tegemiseks (nt olemasoleva kriteeriumi või eraldiseisva kriteeriumi rakendamine, liisu heitmine).

1.2. Jooksval taotlemisel hinnatakse valikukriteeriumide lõikes või koondina kokku sätestatud lävendile vastavust ja rahuldatakse taotluste rahastamise eelarve mahu piires projektid, mis vastavad või ületavad seatud lävendi. Lävendi võib sätestada:

- 1) määratledes minimaalse hindepunktide summa, kui antakse hindepunkte. Hindepunktide andmisel tuleb lisaks alltoodule järgida punktis 1.1 kirjeldatud valikumethodika punkte a-d ja punkti e kui lävend on seatud taotluse koondhindadele või
- 2) kirjeldades lävendile vastavuse asjaolusid või eeldusi, kui hinnatakse lävendile vastavust hindepunkte andmata.

Jooksval taotlemisel tuleb:

- a) sätestada lävend, millest alates taotlused rahuldatakse. Hindepunktide andmisel võib lävendi või lävendid sätestada kas üksikute valikukriteeriumide lõikes või kõikide valikukriteeriumide alusel antavale koondhindadele. Kui hindepunkte ei anta, sätestatakse lävend valikukriteeriumide lõikes, vastavalt alljärgnevale punktile b.
- b) määratleda lävendile vastavuse aluseks olevad asjaolud või eeldused kui lävendid sätestatakse üksikute valikukriteeriumide lõikes;
- c) lävendile vastavust ja mittevastavust põhjendada (nt hindamislehtedel või -protokollis), välja arvatud juhul kui sätestatud lävendite vastavuse aluseks olevad asjaolud ja eeldused on metoodikas kirjeldatud;
- d) sätestada eelarve täitumise korral käitumisreegel (n. rahastatakse taotlusi nende esitamise järjekorras).

2. Toetuse andmine investeeringute kava alusel

Ettepanekute hindamisel investeeringute kava koostamiseks rakendatakse ühte punktis 1 kirjeldatud avatud taotlemise valikumethodikatest (välja arvatud juhul kui investeeringute kava objektid kinnitatakse TAT käskkirjaga, sellisel juhul lähtutakse punktist 3). Kinnitatud investeeringute kavas oleva projekti kohta esitatakse taotlus, mille juures kontrollitakse vastavust investeeringute kavale, toetuse andmise tingimustes sätestatud taotleja, partneri ja taotluse nõuetele - taotlusi ei hinnata uuesti projektivaliku tegemise eesmärgil, kuna valikukriteeriumite kohane projektivalik on tehtud investeeringute kava kinnitamisega.

3. Toetuse andmine käskkirja alusel

- 3.1. Käskkirja eelnõu kooskõlastamisel Rahandusministeeriumi, korraldusametuse ning rakendusametustega, kirjeldatakse seletuskirjas, kuidas toetatavad tegevused on vastavuses rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud vastavus- ja valikukriteeriumidega.
- 3.2. Juhul kui käskkirjas nimetatud tegevuste elluviimiseks antakse toetust edasi lõppsaajatele, rakendatakse ühte punktis 1 kirjeldatud avatud taotlemise valikumethodikatest.

4. Rahastamisvahendi kaudu toetuse andmine

Rahastamisvahendi rahastamislepingu või rahastamiskäskkirja eelnõu kooskõlastamisel Rahandusministeeriumi, korraldusasutuse ja rakendusametustega vastavalt „Perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadusele“, veendutakse, et toetatavad tegevused on vastavuses rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud valikukriteeriumitega.

5. Toetuse andmine tehnilise abi raames

Rahastamine tehnilise abi raames ning selle otstarve on detailselt määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklites 35-37. Vahendeid saab kasutada ainult struktuurivahendite rakenduskava elluviimisega seotud kulude katmiseks - Rahandusministeeriumi, korraldusasutuse, auditeeriva asutuse, rakendusametuste ja rakendusüksuste ning partnerite kulude hüvitamiseks, mistõttu ei ole võimalik teha valikut toetuse saajate ja projektide vahel ning valikumethodikat ei kohaldata.

6. Toetuse andmine territoriaalse strateegia tegevuskava alusel

Ettepanekute hindamisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 29 nimetatud territoriaalsete strateegiate tegevuskavade koostamiseks rakendatakse ühte punktis 1 kirjeldatud avatud taotlemise valikumethodikatest. Territoriaalses tegevuskavas oleva projekti kohta esitatakse taotlus, mille juures kontrollitakse vastavust territoriaalsele tegevuskavale, toetuse andmise tingimustes sätestatud taotleja, partneri ja taotluse nõuetele - taotlusi ei hinnata uuesti projektivaliku tegemise eesmärgil, kuna valikukriteeriumite kohane projektivalik on tehtud territoriaalse tegevuskava kinnitamisega.